

Klasicismus 16. – 17. století / 24. 10. 2024

René Descartes (1590 – 1650)

1618 *Compendium musicae* – o hudbě

cogito, ergo sum (dubito, ergo cogito)

- subjektivní pojetí krásy
- racionální analýza smyslů – popsal dráhy citových vzruchů, I. P. Pavlov jej považoval za svého předchůdce
- nižší psychické pochody – dané našimi smysly
- vyšší – duše člověka, „rozumová“ duše daná od Boha
- nezáleží na tom, co je krásné samo o sobě, **záleží na tom, jaký je náš subjektivní vztah k předmětu**

Německá klasická filosofie (konec 18. – polovina 19. století)

Immanuel Kant (1724 – 1804)

- estetický formalismus
- kriticismus (překonávání dogmatismu a skepse)
- subjektivismus – důraz na rozum, který vnáší řád do chaosu jevů
- agnosticismus – nepoznatelnost „věcí o sobě“

Kritika čistého rozumu (1781) filozofie

(mj. definice estetiky jako nauky o vnímání)

Kritika praktického rozumu (1785) – hlavně etika

Kritika soudnosti (1790) – hlavně estetika

Estetický soud – je člověku dán, nezávisí na rozumu

Předmětem soudu není podstata jevu, ale jeho forma

- jedině ve formě je krásno
- pojem volné krásy (puchritudo vaga)
- pojem vázané krásy (pulchritudo adhaerens) - utilitárnost
- pojetí génia – „dar“ génia
- génus vědec (syntetik) x génus umělec (romantický individualista)

Georg Friedrich Wilhelm Hegel (1770-1831)

Spis *Estetika* (1835)

princip triády: teze – antiteze – synteze

klad – negace – negace negace

Tři stádia umění:

1. Symbolické umění – architektura (primitivní kultury)
 2. Klasické umění – sochařství (rovnováha formy a obsahu)
 3. Romantické umění – malířství, hudba, poezie (subjektivita)
- nikoli ve smyslu historické posloupnosti, ale ve smyslu hierarchie od objektivit k subjektivitě (např. architektura nejlépe symbolizuje historická období)

Krása

* Krása vytvářená člověkem je vyšší než přírodní krása

* „Věčná krása“ – jednota přírody v abstraktních formách (v geometrii, symetrii...)

* důraz na idealizaci, nikoli jen kopii přírody